

Deliberarea nr. 2024-20 din 9 octombrie 2024 privind cadrul de stabilire a cerințelor tehnice minime pentru sistemele de verificare a vârstei instituite pentru accesul la anumite servicii de comunicații publice online și la anumite platforme de partajare a materialelor video care pun la dispoziția publicului conținut pornografic

NOR: RCAC2428286X

JORF nr. 0251 din 22 octombrie 2024

Textul nr. 50

- Anexă

Autoritatea de reglementare a comunicațiilor audiovizuale și digitale având în vedere Directiva (UE) 2015/1535 a Parlamentului și Consiliului European din 9 septembrie 2015 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale, având în vedere Legea nr. 2004-575 din 21 iunie 2004, cu modificările ulterioare, privind încrederea în economia digitală, în special articolele 10 și 10-2, având în vedere notificarea nr. 2024/0208/FR transmisă Comisiei Europene la 15 aprilie 2024 și observațiile acesteia din 15 iulie 2024, având în vedere deliberarea nr. 2024-067 din 26 septembrie 2024 a Commission nationale de l'informatique et des libertés (Autoritatea franceză pentru protecția datelor) care emite un aviz cu privire la un proiect de cadru al Autorității de reglementare a comunicațiilor audiovizuale și digitale privind sistemele de verificare a vârstei instituite pentru accesul la anumite servicii care permit accesul la conținut pornografic, având în vedere observațiile formulate în cadrul consultării publice desfășurate în perioada 11 aprilie-11 mai 2024,

în urma deliberărilor,
hotărăște:

Articolul 1

Se adoptă cadrul prevăzut în anexa la prezenta decizie.

Articolul 2

Prezenta deliberare se publică în *Jurnalul Oficial al Republicii Franceze*.

Anexă

ANEXĂ

CADRUL DE STABILIRE A CERINTELOR TEHNICE MINIME PENTRU SISTEMELE DE VERIFICARE A VÂRSTEI INSTITUITE PENTRU ACCESUL LA ANUMITE SERVICII DE COMUNICAȚII PUBLICE ONLINE ȘI PLATFORME DE PARTAJARE A MATERIALELOR VIDEO CARE PUN LA DISPOZIȚIA PUBLICULUI CONȚINUT PORNOGRAFIC

Cuprins

Introducere

Responsabilitatea serviciilor vizate care difuzează conținut pornografic

Evoluția rolului ARCOM în contextul legii pentru securizarea și reglementarea spațiului digital

Activitatea deja în curs de verificare a vârstei

Prezentarea cadrului

Sprijinirea sectorului în punerea în aplicare a soluțiilor de verificare a vârstei

Actualizări ale cadrului și stadiul actual al tehnologiei

Structura cadrului și calendarul de punere în aplicare

Prima parte: Considerații generale privind fiabilitatea sistemelor de verificare a vârstei

Partea a doua: Protecția vieții private

Principii de protecție a vieții private

Punerea în aplicare, în mod implicit și începând cu momentul conceperii, a unui sistem de verificare a vârstei care respectă viața privată

Cerințe minime pentru toate sistemele de verificare a vârstei

1. independența furnizorului sistemului de verificare a vârstei în ceea ce privește serviciile vizate care difuzează conținut pornografic;

2. confidențialitatea față de serviciile vizate care difuzează conținut pornografic;

3. confidențialitatea față de furnizorii de generare a dovezii vârstei;

4. confidențialitatea față de eventuale alte părți terțe implicate în procesul de verificare a vârstei;

5. garanții pentru drepturile și libertățile persoanelor fizice de către verificatorii de vârstă.

Cerințe specifice pentru sistemele de protecție a vieții private care respectă principiul „dublului anonim”

6. confidențialitatea sporită față de serviciile vizate care difuzează conținut pornografic;

7. confidențialitate sporită față de emitenții de attribute de vârstă;

8. confidențialitatea sporită față de eventuale alte părți terțe implicate în procesul de verificare a vârstei;

9. disponibilitatea și acoperirea populației.

Informarea utilizatorilor cu privire la nivelul de protecție a vieții private aferent sistemelor de verificare a vârstei

10. afișarea explicită a nivelului de protecție a confidențialității utilizatorilor.

Obiectivele dorite și cele mai bune practici

Partea a treia: soluții de generare a dovezilor derogatorii acceptate cu titlu temporar

Partea a patra: auditul și evaluarea soluțiilor de verificare a vârstei

Evaluarea sistemelor instituite în condiții reale

Ratele de eroare, eludarea și riscurile de atac

Independența furnizorului de audit

Introducere

Responsabilitatea serviciilor vizate care difuzează conținut pornografic

1. Odată cu democratizarea dispozitivelor mobile care permit accesul copiilor la internet, expunerea minorilor la conținut pornografic pe internet crește rapid.

Potrivit unui studiu realizat de Autoritatea de reglementare a comunicațiilor audiovizuale și digitale (Arcom), pe baza datelor furnizate de Médiamétrie, 2,3 milioane de minori vizitează site-uri pornografice în fiecare lună, acest număr crescând rapid în ultimii ani și fiind legat de democratizarea dispozitivelor mobile în rândul copiilor. Proportia minorilor care vizitează site-urile „pentru adulți” a crescut cu 9 puncte în 5 ani, de la 19 % la sfârșitul anului 2017 la 28 % la sfârșitul anului 2022. În fiecare lună, în 2022, mai mult de jumătate dintre băieții cu vârsta de 12 ani și peste vizitau astfel de site-uri, cifră care crește la două treimi pentru băieții cu vârste cuprinse între 16 și 17 ani. În medie, 12 % din audiența site-urilor pentru adulți este formată din minori (1).

De la începutul anilor 2000 (2), cercetările privind consecințele expunerii timpurii la pornografie arată că expunerea copiilor mai mici la conținut pornografic poate avea consecințe grave asupra dezvoltării lor mentale și a imaginii sexualității și relațiilor dintre indivizi pe care aceștia și-o formează, în detrimentul dezvoltării lor personale și al unei mai mari egalități în relațiile de gen (3).

2. Începând cu 1 martie 1994, în temeiul dispozițiilor articolului 227-24 din Codul penal, introduse prin Legea nr. 92-684 din 22 iulie 1992, este interzisă expunerea minorilor la conținut pornografic.

Formularea acestui articol a fost modificată pentru a clarifica nu numai domeniul său de aplicare, ci și modul în care trebuie evaluat atunci când o infracțiune este înregistrată pe internet. În conformitate cu jurisprudența consacrată, începând din 2020, articolul 227-24 prevede că o simplă declarație a vârstei nu este suficientă pentru a dovedi vârsta majoratului (4). Formularea aflată în prezent în vigoare este următoarea:

„Fabricarea, transportul, difuzarea prin orice mijloace și indiferent de suport a unui mesaj de natură violentă, care incită la terorism, pornografic, inclusiv imagini pornografice care implică unul sau mai multe animale, sau care poate dăuna grav demnității umane sau poate incita minorii să se angajeze în jocuri care îi pun în pericol fizic, sau comercializarea unui astfel de mesaj, se pedepsesc cu trei ani de închisoare și cu o amendă de 75 000 EUR atunci când mesajul poate fi văzut

sau perceput de un minor. În cazul în care infracțiunile prevăzute la prezentul articol sunt prezentate de presa scrisă sau audiovizuală sau de comunicarea publică online, dispozițiile speciale ale legislației care reglementează aceste aspecte se aplică în ceea ce privește stabilirea

persoanelor responsabile. Infracțiunile prevăzute în prezentul articol sunt constituite chiar dacă accesul minorului la mesajele menționate la primul paragraf rezultă dintr-o simplă declarație a minorului a faptului că are cel puțin 18 ani.”

Legiuitorul a introdus, prin Legea nr. 2020-936 din 30 iulie 2020, pentru a proteja victimele violenței domestice, o procedură specială care implică Arcom cu scopul de a asigura eficacitatea deplină a acestor dispoziții asupra serviciilor de comunicații publice online care pun la dispoziția publicului conținut pornografic pe internet.

Prin urmare, această lege a încredințat președintelui Arcom prerogativa de a emite o notificare oficială către editorul unui site pentru a respecta Codul penal și, în cazul în care această notificare nu este respectată, de a solicita judecătorului de drept comun să ordone furnizorilor de acces la internet (FAI) să împiedice accesul la acest site.

3. Pe baza acestor dispoziții, autoritatea a emis 13 notificări oficiale. Aceasta a sesizat, de asemenea, chestiunea la 8 martie 2022, președintelui Tribunalului judiciar din Paris în

vederea ordonării FAI să blocheze cinci dintre aceste servicii prin notificare oficială. Această procedură este încă în curs de desfășurare la data publicării prezentului cadru.

Evoluția rolului ARCOM în contextul legii pentru securizarea și reglementarea spațiului digital

Legea nr. 2024-449 din 21 mai 2024 privind securizarea și reglementarea spațiului digital (SREN) a actualizat sistemul instituit prin Legea din 30 iulie 2020.

Articolul 10 din Legea nr. 2004-575 din 21 iunie 2004 privind încrederea în economia digitală (LCEN), prevede că: ARCOM „stabilește și publică [...], după consultarea Autorității franceze pentru protecția datelor, un cadru pentru stabilirea cerințelor tehnice minime aplicabile sistemelor de verificare a vârstei. Aceste cerințe se referă la fiabilitatea verificării vârstei utilizatorilor și la respectarea confidențialității acestora.” Domeniul de aplicare al sistemului se referă la „conținut pornografic pus la dispoziția publicului de către un editor de servicii de comunicații publice online, sub responsabilitatea sa editorială, sau furnizat de un serviciu de platformă de partajare a materialelor video în sensul articolului 2 din Legea nr. 86-1067 din 30 septembrie 1986 privind libertatea de comunicare” (denumite în continuare „servicii vizate care difuzează conținut pornografic” sau „serviciile vizate”). ARCOM poate, după caz, după obținerea avizului președintelui CNIL, să notifice oficial unul dintre aceste servicii pentru a se conforma acestui cadru și, în cazul în care încălcarea persistă, după obținerea avizului CNIL, să îi impună o sancțiune pecuniară în acest sens în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 42-7 din Legea nr. 86-1067 din 30 septembrie 1986.

Noile competențe conferite ARCOM prin Legea SREN ar completa competențele acordate în caz contrar judecătorului de drept comun, la care se poate face apel direct pentru a bloca un site care nu respectă prevederile articolului 227-24 din Codul penal, de exemplu, în temeiul articolului 6-3 din LCEN.

În plus, protecția minorilor împotriva accesului la conținuturi pornografice face parte dintr-un cadru mai general care reglementează protecția copiilor, în special Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989 și Comentariul general nr. 25 din 2021 privind drepturile copilului în raport cu mediul digital (5), precum și articolul 24 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene din 7 decembrie 2000, care prevede că „interesul superior al copilului trebuie să fie un considerent primordial”.

Activitatea deja în curs de verificare a vârstei

Prezentul document face parte din activitatea desfășurată în ultimii ani de către CNIL privind soluțiile de verificare a vârstei pentru a reconcilia protecția minorilor cu respectarea vieții private.

Inițial, CNIL a emis un aviz în iunie 2021 cu privire la proiectul de decret pentru punerea în aplicare a Legii din 2020 privind normele de punere în aplicare pentru protecția minorilor împotriva accesului la serviciile de comunicații publice online care difuzează conținut pornografic (6). Pentru a preveni ca orientarea sexuală a oamenilor – reală sau presupusă – să fie dedusă din conținutul vizualizat și direct legat de identitatea lor, CNIL a recomandat din acest aviz să treacă prin terți de încredere și a făcut mai multe recomandări (7), care au inclus o secțiune privind verificarea vârstei. Aceste publicații au fost susținute de o

comunicare publicată în iulie 2022, intitulată „Verificarea online a vârstei: găsirea unui echilibru între protecția minorilor și respectarea vieții private” (8) și lansarea unui demonstrator al unui mecanism de verificare a vârstei care respectă viața privată a utilizatorilor (9), în colaborare cu PEReN și cu dl Olivier Blazy, un profesor de la École Polytechnique.

CNIL a avut deja ocazia să reamintească faptul că „Contrar a ceea ce se spune uneori, RGPD (10) nu este incompatibil cu controlul vârstei pentru accesul la site-uri pornografice, care este prevăzut de lege”. (11)

La fel ca CNIL, ARCOM a emis, de asemenea, un aviz cu privire la proiectul de decret de punere în aplicare a articolului 23 din Legea din 30 iulie 2020 (12).

În acest context, Arcom și CNIL, cu sprijinul PEReN au început schimburi tehnice comune cu actorii de verificare a vârstei la începutul anului 2023. Aceste discuții au fost îmbogățite de feedbackul primit de Arcom de la unii dintre omologii săi străini, care se confruntă, de asemenea, cu provocările protejării minorilor și a vieții private atunci când controlează accesul la conținut pornografic.

Acest cadru a fost adoptat în urma unei consultări publice, deschise în perioada 11 aprilie-13 mai, și a notificării sale către Comisia Europeană la 15 aprilie, în temeiul Directivei 2015/1535 din 9 septembrie 2015 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale și al deliberării nr. 2024-067 din 26 septembrie 2024 a CNIL care emite un aviz cu privire la proiectul de cadru.

Prezentarea cadrului

Sprijinirea sectorului în punerea în aplicare a soluțiilor de verificare a vârstei

În conformitate cu dispozițiile legii, cadrul precizează cerințele tehnice preconizate.

Scopul acestui cadru nu este de a certifica soluțiile tehnice.

Serviciile vizate care difuzează conținut pornografic vor rămâne libere să își aleagă propriile soluții pentru protecția minorilor, cu condiția ca acestea să respecte cerințele tehnice ale cadrului.

Absența unui sistem de verificare a vârstei, precum și sistemele de verificare a vârstei care nu sunt fiabile sau care oferă un nivel mai scăzut de protecție a vieții private decât cel cerut de prezentul cadru nu vor fi eligibile.

Actualizări ale cadrului și stadiul actual al tehnologiei

Cadrul poate fi revizuit și actualizat pentru a ține seama de stadiul actual al tehnologiei. Legea SREN prevede, în acest sens, că „cadrul se actualizează, după caz, în aceleași condiții”.

Într-adevăr, este de dorit ca sectorul să adopte soluții de verificare a vârstei care să corespundă stadiului actual al tehnologiei și standardelor europene și internaționale, (în special orice standard european care apare pe termen scurt), și compatibile cu practicile industriale, în special în ceea ce privește protocoalele tehnice existente.

În acest spirit, autoritățile franceze au indicat, ca răspuns la o solicitare de informații din partea Comisiei Europene, în cadrul procedurii de notificare prevăzute de Directiva 2015/1535 din 9 septembrie 2015 referitoare la procedura de furnizare de informații în

domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale (text codificat), că:

„În ceea ce privește viitorul, acestea se angajează să își revizuiască integral sau parțial cadrul juridic intern, în cazul în care un temei juridic suficient de precis la nivelul UE va permite impunerea unui sistem eficace de verificare a vârstei pe toate platformele vizate de accesul la conținut pornografic sau pe unele dintre acestea. În aceste condiții, ele au în vedere [cadrul] ca soluție tranzitorie, în așteptarea unei soluții europene eficiente.”

Structura cadrului și calendarul de punere în aplicare

Prima parte a cadrului stabilește considerațiile generale privind fiabilitatea sistemelor legale de verificare a vârstei. În plus față de necesitatea de a garanta protecția minorilor în mod implicit, adică chiar înainte de accesarea serviciului, este necesar să se reamintească condițiile de eficacitate a sistemelor online de verificare a vârstei, evitând în același timp eludarea acestora.

A doua parte vizează în mod specific protecția vieții private prin sisteme de verificare a vârstei utilizate pentru a controla accesul la conținutul pornografic. Site-urile pot oferi sisteme de verificare a vârstei cu diferite niveluri de protecție a vieții private, sub rezerva informării utilizatorilor cu privire la nivelul aferent fiecărui sistem.

În acest context, cadrul stabilește obiectivele minime pentru toate sistemele de verificare a vârstei, precum și obiective specifice consolidate pentru sistemele care au cel mai ridicat nivel de respectare a vieții private, cunoscute sub numele de „dublu anonim”. Utilizatorilor li se va oferi cel puțin un sistem de verificare a vârstei care respectă standardele de protecție a vieții private cu „dublu anonim”.

Această a doua parte include, de asemenea, cele mai bune practici în domeniul protecției datelor, considerat de dorit.

În plus, serviciile vizate care difuzează conținut pornografic vor putea pune în aplicare, cu titlu temporar, soluții de generare a dovezii vârstei în funcție de furnizarea unui card bancar, prin derogare de la condițiile prevăzute în prima și a doua parte, dar sub rezerva respectării stricte a anumitor condiții cumulative stabilite în partea a treia a prezentului document.

În cele din urmă, a patra și ultima parte stabilește principiile de bază care pot ghida serviciile destinate difuzării de conținut pornografic necesare pentru realizarea unui audit al sistemelor lor de verificare a vârstei. În special, se vor specifica scopul unor astfel de audituri, condițiile în care acestea sunt efectuate și cerințele aplicabile auditorilor terți.

PRIMA PARTE: CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND FIABILITATEA SISTEMELOR DE VERIFICARE A VÂRSTEI

Scopul acestui cadru este de a asigura protecția minorilor în mod implicit, de îndată ce este afișată prima pagină a unui serviciu de comunicații online care permite difuzarea de conținut pornografic.

Protecția minorilor implică într-adevăr prevenirea expunerii lor la conținut pornografic de îndată ce accesează serviciile de comunicații publice online care pun la dispoziție un astfel de conținut.

În acest sens, articolul 1 din Legea SREN prevede în mod explicit că serviciile vizate care difuzează conținut pornografic trebuie să afișeze un ecran care nu conține niciun conținut pornografic. „până la verificarea vârstei utilizatorului”.

În plus, în conformitate cu Legea SREN, serviciile vizate care difuzează conținut pornografic trebuie să asigure că niciun utilizator nu accesează conținut pornografic până când nu și-a dovedit majoratul.

Această protecție a minorilor în mod implicit poate fi asigurată, de exemplu, prin estomparea completă a paginii de start a serviciului. Editorii pot, de asemenea, să raporteze caracterul pornografic al serviciului lor. Pentru a face acest lucru, ei se pot baza pe un mecanism de declarație pe propria răspundere, cum ar fi eticheta RTA (13) configurată pe fiecare pagină a site-urilor lor, permițând sistemelor de control parental să afle vârsta minimă necesară pentru a accesa conținutul de pe site, prin anteturi de răspuns (sau „anteturi” [14]).

Pentru a respecta legea, sistemele de verificare a vârstei (în acest caz a majorității) puse în aplicare de serviciile vizate care difuzează conținut pornografic trebuie să poată face distincția între utilizatorii minori și cei adulți. Este probabil ca soluțiile să evolueze odată cu îmbunătățirea tehnicilor și introducerea pe piață a unor sisteme de verificare de ultimă generație, inclusiv a oricăror standarde europene care apar pe termen scurt.

În cazul în care soluția tehnică pusă în aplicare de serviciile vizate care difuzează conținut pornografic se bazează pe o estimare a vârstei utilizatorului, conformitatea cu legea înseamnă că aceasta trebuie să fie configurată astfel încât să excludă riscul ca un utilizator minor să fie considerat adult („fals pozitive”).

Pentru a respecta legea, serviciile vizate care difuzează conținut pornografic trebuie să depună toate eforturile, în conformitate cu standardele înalte din sector în materie de diligență profesională, pentru a limita posibilitățile de eludare a soluțiilor tehnice pe care le-au pus în aplicare. Sistemele de verificare a vârstei nu ar trebui să permită ca dovada vârstei să fie împărtășită cu alte persoane pentru a limita riscul de fraudă. Astfel, sistemul trebuie să fie robust în fața riscurilor de atacuri, cum ar fi deepfake, spoofing etc.

De exemplu, în ceea ce privește soluțiile bazate pe o estimare a vârstei prin analizarea caracteristicilor faciale, serviciile vizate care difuzează conținut pornografic vor trebui să se asigure că soluțiile includ un mecanism de recunoaștere a persoanelor vii, a căror eficacitate este în concordanță cu stadiul actual al tehnologiei. Detectarea se efectuează cu ajutorul unei imagini de o calitate suficientă și exclude orice proces de diversiune care poate fi utilizat de minori pentru a părea în mod artificial adulți, în special prin utilizarea fotografiilor, a înregistrărilor video sau a măștilor. În cele din urmă, în ceea ce privește soluțiile tehnice pentru generarea dovezii vârstei pe baza prezentării unui document de identitate fizic, se așteaptă ca serviciile vizate care difuzează conținut pornografic să se asigure că soluțiile tehnice pe care le pun în aplicare fac posibilă verificarea: (i) că documentul este real și că nu este doar o simplă copie; (ii) că utilizatorul este titularul documentului de identitate furnizat. Această verificare poate fi efectuată în special prin intermediul unei recunoașteri a caracteristicilor faciale care implică un mecanism de detectare a persoanelor vii, în condițiile specificate mai sus.

Pentru a preveni expunerea minorilor la conținut pornografic online, este de așteptat ca verificarea vârstei să fie efectuată de fiecare dată când este consultat un serviciu. Astfel, întreruperea acestei consultări trebuie să declanșeze o nouă verificare a vârstei în cazul în care utilizatorul dorește să acceseze din nou conținutul pornografic. Acest lucru nu aduce atingere posibilității utilizatorului de a utiliza dovada vârstei care poate fi reutilizată sau regenerată de el însuși, sub rezerva prezenței unui al doilea factor de autentificare. Acest lucru se poate realiza prin corelarea utilizării dovezii reutilizabile cu terminalul persoanei vizate, așa cum este cazul portofelelor digitale.

În plus, sistemul de verificare nu trebuie să permită ca această dovadă să fie împărtășită cu o altă persoană sau serviciu. În cazul unui terminal de consultare utilizat în comun de un adult și un minor, este important să se împiedice ca perioada de valabilitate a verificării vârstei să permită accesarea conținutului pornografic fără o nouă verificare. Se poate considera că valabilitatea unei verificări a vârstei trebuie întreruptă atunci când utilizatorul părăsește serviciul, adică atunci când sesiunea se încheie, când utilizatorul părăsește browserul sau când sistemul de operare intră în modul stand-by și, în orice caz, după o perioadă de o oră de inactivitate.

Pentru a preveni ca reutilizarea conturilor de utilizator să conducă minorii la accesarea de conținut pornografic, se așteaptă ca dovada vârstei să nu poată fi stocată într-un cont de utilizator al serviciului vizat. În orice caz, rezultă din lege că obligația de verificare a vârstei se aplică fiecărui acces, cu sau fără un cont de utilizator.

Pentru a asigura protecția minorilor și respectarea legii, se preconizează că soluțiile puse în aplicare de serviciile vizate care difuzează conținut pornografic vor fi eficiente pentru toate grupurile de populație și, prin urmare, nu vor avea ca efect discriminarea anumitor grupuri, în special pe baza motivelor prevăzute la articolul 21 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. De asemenea, eficacitatea soluției tehnice de verificare a vârstei va fi aceeași, indiferent de caracteristicile fizice ale utilizatorului. În cazul sistemelor de generare a dovezii vârstei bazate pe învățare automată sau pe modelele statistice, furnizorii de servicii pot, de exemplu, să își testeze soluția într-o varietate de baze de date pentru a asigura respectarea acestei cerințe. Este esențial ca sistemele de control al vârstei să limiteze prejudecățile discriminatorii, care conduc, de asemenea, la erori care pot pune sub semnul întrebării atât fiabilitatea, cât și acceptabilitatea acestora.

Serviciile vizate care difuzează conținut pornografic sunt invitate să integreze eventualele prejudecăți discriminatorii, defalcate pe baza motivelor relevante de discriminare, în evaluarea performanței sistemului lor de verificare a vârstei, dar și în orice audit pe care îl efectuează (a se vedea mai jos).

A DOUA PARTE: PROTECȚIA VIEȚII PRIVATE

Scopul acestui cadru este, de asemenea, de a asigura protecția vieții private a utilizatorilor sistemelor de verificare a vârstei. Aceste sisteme pot prezenta riscuri ridicate pentru securitatea datelor cu caracter personal, deoarece verificarea vârstei este similară cu verificarea identității și, prin urmare, poate necesita colectarea de date sensibile sau de documente de identitate.

Prin urmare, persoanele implicate în sistemele de verificare a vârstei trebuie să acorde o atenție deosebită protejării vieții private a utilizatorilor lor și a securității sistemelor informatice în cauză, principii pe care CNIL este responsabilă să le asigure, în special Regulamentul general privind protecția datelor (RGPD).

Principii de protecție a vieții private

În practică, sistemele de verificare a vârstei în ansamblu trebuie să respecte legislația existentă privind protecția datelor cu caracter personal și a vieții private, inclusiv principiile reducerii la minimum a datelor și principiul protecției datelor începând cu momentul conceperii și în mod implicit (articolele 5 și 25 din RGPD).

Furnizorii de astfel de sisteme trebuie să acorde o atenție deosebită următoarelor principii:

exactitate, proporționalitatea și reducerea la minimum a datelor colectate;
informații ale utilizatorilor concise, transparente, inteligibile și ușor accesibile;
perioade adecvate de păstrare a datelor;
posibilitatea ca persoanele fizice să își exercite drepturile, și anume dreptul de acces, dreptul de opoziție, dreptul de rectificare, dreptul de limitare a prelucrării, dreptul la ștergerea datelor, dreptul la portabilitate;
securitate de ultimă oră pentru sistemele informatice utilizate pentru prelucrarea datelor cu caracter personal.

Punerea în aplicare, în mod implicit și începând cu momentul conceperii, a unui sistem de verificare a vârstei care respectă viața privată

În 2022, CNIL a publicat un mecanism de verificare a vârstei care respectă viața privată pentru transmiterea unui atribut de identitate (în acest caz, dovada vârstei) (15), (16). În special, mecanismul propus va garanta că nu vor exista scurgeri de date între serviciile vizate care difuzează conținut pornografic, care sunt obligate să verifice vârsta utilizatorilor lor, și terții care emit atribute de vârstă.

Acest mecanism, cunoscut de atunci ca „dublu anonim” sau „dublă confidențialitate”, a fost dezvoltat și testat de diverși actori publici și privați, confirmând fezabilitatea sa tehnică și capacitatea sa de a răspunde nevoii de protecție a vieții private inerente mecanismelor online de verificare a vârstei. Acesta corespunde, de asemenea, obiectivelor stabilite în general pentru sistemele de identitate digitală, inclusiv pentru gestionarea atributelor. Cu toate acestea, acest mecanism, deși este denumit „dublu anonim” în prezentul document, nu este „anonim” în sensul RGPD, dar garantează totuși un nivel ridicat de confidențialitate. Serviciile de comunicații publice online care pun la dispoziție conținut pornografic vor trebui să ofere utilizatorilor lor cel puțin un sistem de verificare a vârstei care respectă standardele de confidențialitate cu „dublu anonim”, asigurându-se că acest sistem poate fi utilizat de marea majoritate a utilizatorilor săi.

Această cerință va intra în vigoare la sfârșitul perioadei de tranziție prevăzute în partea a treia a prezentului cadru, stabilită la șase luni de la publicarea sa, fără a aduce atingere cerințelor minime stabilite mai jos. Astfel, până la această dată, sistemele de verificare a vârstei vor trebui să respecte setul minim de cerințe stabilite mai jos pentru a asigura un nivel acceptabil de protecție a datelor cu caracter personal ale utilizatorilor lor.

Următoarele secțiuni specifică:

cerințele aplicabile tuturor sistemelor de verificare a vârstei care fac obiectul prezentului cadru;

obiectivele specifice pentru sistemele care au cel mai ridicat nivel de respectare a vieții private, cunoscute sub denumirea de „dublu anonim”;

obligățiile de transparență menite să informeze utilizatorii cu privire la nivelul de protecție a vieții private aferent sistemelor oferite în cadrul serviciilor;

precum și bunele practici stabilite ca fiind de dorit, dar care nu sunt solicitate până în prezent.

Cerințe minime pentru toate sistemele de verificare a vârstei

Un set minim de cerințe se aplică tuturor sistemelor de verificare a vârstei reglementate de prezentul cadru:

1. Independența furnizorului sistemului de verificare a vârstei în ceea ce privește serviciile vizate care difuzează conținut pornografic

Furnizorul de sisteme de verificare a vârstei este independent din punct de vedere juridic și tehnic de orice serviciu de comunicații publice online care face obiectul prezentului cadru și se asigură că serviciile vizate care difuzează conținut pornografic nu au în niciun caz acces la datele utilizate pentru a verifica vârsta utilizatorului.

2. Confidențialitatea față de serviciile vizate care difuzează conținut pornografic

Datele cu caracter personal care permit utilizatorului să își verifice vârsta cu un serviciu de comunicații care face obiectul prezentului cadru nu trebuie să fie procesate de acest serviciu de comunicații.

În special, implementarea soluțiilor de verificare a vârstei nu trebuie să permită serviciilor de comunicații care fac obiectul prezentului cadru să colecteze identitatea, vârsta, data nașterii sau alte informații cu caracter personal ale acestor utilizatori.

3. Confidențialitatea față de furnizorii de generare a dovezii vârstei

În cazul în care sistemul de verificare a vârstei nu permite utilizatorului să obțină o identitate digitală reutilizabilă sau o dovadă a vârstei, datele cu caracter personal furnizate de utilizator pentru a obține acest atribut nu trebuie păstrate de către furnizorul de servicii de generare a dovezii vârstei.

În plus, acest tip de sistem nu ar trebui să necesite colectarea documentelor oficiale de identitate, dacă nu generează o dovadă reutilizabilă a vârstei.

Această cerință nu aduce atingere respectării obligațiilor legale și de reglementare care se aplică în caz contrar anumitor furnizori de dovadă a vârstei.

4. Confidențialitatea față de eventuale alte părți terțe implicate în procesul de verificare a vârstei

În cazul în care în procesul de verificare a vârstei sunt implicate părți terțe, altele decât furnizorii de servicii de generare a dovezilor vârstei, de exemplu pentru gestionarea dovezilor sau facturarea serviciului, aceste terțe părți nu trebuie să stocheze date cu caracter personal ale utilizatorilor sistemului, cu excepția păstrării dovezilor la cererea utilizatorului.

5. Garanții pentru drepturile și libertățile persoanelor fizice de către verificatorii de vârstă

Atunci când stabilește dacă un utilizator poate sau nu poate accesa un serviciu de comunicații publice online pe baza dovezilor care i-au fost prezentate, serviciul vizat care difuzează conținut pornografic ia o decizie automată în sensul articolului 22 din RGPD. Prin refuzul accesului la un serviciu, această decizie este susceptibilă să producă efecte juridice asupra persoanelor în cauză sau, cel puțin, să producă efecte semnificative care afectează persoanele în mod similar.

CNIL consideră că o astfel de decizie se poate întemeia pe excepția prevăzută la articolul 22 alineatul (2) litera (b) din RGPD, în măsura în care serviciul vizat care difuzează conținut pornografic face obiectul unei obligații de verificare a vârstei în temeiul articolului 227-24 din Codul penal și al dispozițiilor Legii SREN. Articolul 22 alineatul (2) litera (b) din RGPD prevede că în dispozițiile care autorizează această decizie automată sunt prevăzute măsuri adecvate pentru a proteja drepturile, libertățile și interesele de protecție ale persoanei vizate. Pentru a menține cerințele de protecție a vieții private menite să limiteze capacitatea serviciilor de a identifica persoane fizice, astfel de măsuri nu trebuie să fie puse în aplicare de serviciul vizat care difuzează conținut pornografic, ci de furnizorul soluției tehnice de

verificare a vârstei, indiferent dacă este vorba de furnizorul de atribute sau de emitentul dovezii. Astfel de măsuri ar trebui să permită utilizatorilor, în cazul unei erori, să conteste rezultatul analizei atributului lor pentru a obține dovada vârstei. Pentru exercitarea acestor măsuri corective, acești furnizori de soluții de verificare a vârstei ar trebui să ofere utilizatorilor posibilitatea de a utiliza diferiți furnizori de atribute sau, în funcție de soluții, diferiți emitenți de dovezi.

Serviciul vizat care difuzează conținut pornografic, precum și furnizorii de soluții tehnice de verificare a vârstei, trebuie să respecte obligațiile de informare impuse de RGPD și trebuie să informeze utilizatorii cu privire la posibilitatea de a depune o plângere la furnizorul soluției de verificare a vârstei.

În orice caz, furnizorii de atribute trebuie, de asemenea, să permită persoanelor fizice să își rectifice datele în temeiul articolului 16 din RGPD.

Cerințe specifice pentru sistemele de protecție a vieții private care respectă principiul „dublului anonim”

Următoarele obiective completează obiectivele setului minim pentru a defini un standard care respectă viața privată pentru verificarea online a vârstei.

6. Confidențialitatea sporită față de serviciile vizate care difuzează conținut pornografic
Cerințele prevăzute la punctul 2 sunt completate de cerințele următoare.

Un sistem de verificare a vârstei care utilizează „dublul anonim” nu ar trebui să permită serviciilor de comunicații care fac obiectul prezentului cadru să recunoască un utilizator care a utilizat deja sistemul pe baza datelor generate de procesul de verificare a vârstei.

Utilizarea sistemelor de verificare a vârstei care utilizează „dublul anonim” nu ar trebui să permită acestor servicii să cunoască sau să deducă sursa sau metoda de obținere a dovezii vârstei implicate în procesul de verificare a vârstei unui utilizator.

Un sistem de verificare a vârstei cu „dublul anonim” nu trebuie să permită acestor servicii să recunoască faptul că două dovezi ale majoratului provin din aceeași sursă a dovezii vârstei.

7. Confidențialitate sporită față de emitenții de atribute de vârstă

Cerințele prevăzute la punctul 3 sunt completate astfel încât un sistem de verificare a vârstei care utilizează „dublul anonim” să nu permită furnizorilor generatori de dovezi ale vârstei să știe pentru ce serviciu se efectuează verificarea vârstei.

8. Confidențialitatea față de eventuale alte părți terțe implicate în procesul de verificare a vârstei

Cerințele prevăzute la punctul 4 sunt completate cu următoarele cerințe:

Un sistem de verificare a vârstei care utilizează „dublul anonim” nu ar trebui să permită altor terți implicați în proces să recunoască un utilizator care a utilizat deja sistemul. De exemplu, un terț care furnizează dovada vârstei sau care certifică valabilitatea acesteia nu ar trebui să poată ști dacă a prelucrat deja dovezi de la același utilizator.

9. Disponibilitatea și acoperirea populației

Serviciile de comunicații vizate de prezentul cadru trebuie să garanteze că utilizatorii lor au cel puțin două metode diferite de dovadă a generării vârstei pentru obținerea dovezii vârstei printr-un sistem de verificare a vârstei cu „dublul anonim”. În practică, un furnizor de servicii care oferă o soluție de dublu anonim trebuie să combine cel puțin două metode de obținere a dovezii vârstei (de exemplu, o soluție bazată pe documente de identitate și una bazată pe estimarea vârstei).

Serviciile de comunicații vizate de prezentul cadru trebuie să garanteze că un sistem de verificare a vârstei cu „dublu anonim” este disponibil pentru cel puțin 80 % din populația adultă care locuiește în Franța.

Exemple și aplicare:

În termeni practici, soluțiile cu „dublu anonim” trebuie să ofere mai mulți furnizori de generare a dovezii vârstei (de exemplu, diferiți furnizori de acces la internet și/sau bănci) și pentru celelalte soluții, diferite metode de generare a dovezii vârstei (de exemplu, analiza caracteristicilor faciale și furnizarea de documente de identitate).

Informarea utilizatorilor cu privire la nivelul de protecție a vieții private aferent sistemelor de verificare a vârstei

10. Afișarea explicită a nivelului de protecție a confidențialității utilizatorilor

Fiecare soluție de verificare a vârstei trebuie să fie asociată în mod explicit cu nivelul său de protecție a vieții private, astfel încât soluțiile care respectă standardele „dublului anonim” să fie afișate în mod clar și lizibil. În orice caz, alte soluții nu ar trebui să fie confundate sau promovate pentru a induce în eroare utilizatorul în favoarea unor soluții mai puțin protectoare a vieții private.

Atunci când un terț implicat în procesul de verificare a vârstei poate cunoaște serviciul pentru care se efectuează verificarea vârstei, utilizatorul trebuie să fie informat în mod clar.

În ceea ce privește sistemele de verificare a vârstei care respectă principiul „dublului anonim”, utilizatorul trebuie să fie informat în mod clar că această soluție asigură faptul că furnizorul verificării vârstei nu poate cunoaște serviciul pentru care se efectuează această verificare.

Obiectivele dorite și cele mai bune practici

Următoarele obiective nu sunt încă impuse de sistemele de verificare a vârstei pentru respectarea acestui cadru, dar constituie un set de bune practici pe care ar trebui să le vizeze soluțiile de verificare a vârstei.

Capacitatea utilizatorilor de a genera dovezi ale vârstei în mod confidențial:

utilizatorul poate genera dovada vârstei la nivel local, fără a informa emitentul inițial cu privire la atributele sale de vârstă sau o altă terță parte;

utilizatorul poate genera dovada vârstei prin intermediul unui serviciu online care poate fi utilizat fără acces la datele sale cu caracter personal.

Confidențialitatea sistemelor de verificare a vârstei în ansamblu:

sistemul se bazează pe nedivulgarea cunoștințelor zero-knowledge proof;

sistemul se bazează pe tehnici de criptare cu cele mai complexe proprietăți de rezistență la atac, chiar și în viitor.

A TREIA PARTE: SOLUȚII ALTERNATIVE DE GENERARE A DOVEZILOR ACCEPTATE TEMPORAR

În conformitate cu articolul 10 din Legea nr. 2004-575 din 21 iunie 2004 privind încrederea în economia digitală, serviciile care fac obiectul dispozițiilor pun în aplicare un sistem de verificare a vârstei care respectă caracteristicile tehnice ale acestui cadru în termen de trei luni de la publicarea sa. Cu toate acestea, la sfârșitul acestor trei luni, pentru o perioadă de tranziție de trei luni de la publicarea prezentului cadru, conceput pentru a permite serviciilor care fac obiectul acestuia să identifice și să pună în aplicare o soluție de verificare a vârstei care îndeplinește toate criteriile stabilite în prima și a doua parte, implementând soluții care utilizează carduri bancare, care vor fi considerate conforme cu caracteristicile tehnice ale cadrului, sub rezerva următoarelor condiții.

O soluție care utilizează un card bancar ar fi o primă metodă de filtrare a unora dintre minori. Această soluție temporară se bazează pe o infrastructură care a fost deja implementată și care poate fi mobilizată.

Sub rezerva respectării cerințelor de mai jos, această soluție ar permite inițial să se protejeze minorii cei mai tineri. Filtrarea trebuie să aibă loc prin autentificare puternică (adică autentificare cu dublu factor). De exemplu, se poate face fie numai prin autentificare puternică (fără plată), fie printr-o plată (inclusiv o sumă de zero euro) cuplată cu autentificare puternică.

Aceste sisteme de verificare:

nu trebuie să fie puse în aplicare direct de către serviciile vizate care difuzează conținut pornografic, ci prin terți independenți de serviciu;

vor trebui să garanteze securitatea verificării pentru a preveni riscurile de phishing asociate cu aceasta. Prin urmare, este important să se asigure că informațiile de plată sunt introduse pe site-uri de încredere. În acest sens, ar fi recomandabil ca serviciile vizate care difuzează conținut pornografic și furnizorii de soluții să lanseze o campanie coordonată de sensibilizare cu privire la riscurile de phishing, ținând seama în special de această nouă practică;

vor trebui să permită cel puțin verificarea existenței și valabilității cardului, ceea ce exclude o simplă verificare a consecvenței numărului cardului;

pun în aplicare autentificarea strictă prevăzute în Directiva (UE) 2015/2366 privind serviciile de plată (cunoscută sub denumirea de „DSP2”), de exemplu bazându-se pe protocolul securizat 3-D, în cea de a doua versiune în vigoare, pentru a se asigura că utilizatorul serviciului este titularul cardului prin intermediul unei autentificări cu doi factori.

A PATRA PARTE: AUDITUL ȘI EVALUAREA SOLUȚIILOR DE VERIFICARE A VÂRSTEI

Legea SREN prevede că „Autoritatea de reglementare a comunicațiilor audiovizuale și digitale poate solicita editorilor și furnizorilor de servicii [...] să efectueze un audit al sistemelor de verificare a vârstei pe care le pun în aplicare pentru a atesta conformitatea acestor sisteme cu cerințele tehnice definite de cadru. Cadrul precizează procedurile de efectuare și de publicare a acestui audit, încredințate unui organism independent cu experiență dovedită.”

Următoarele secțiuni vizează clarificarea principalelor principii care ar putea ghida serviciile vizate care difuzează conținut pornografic care ar fi necesare pentru efectuarea unui astfel de audit.

Evaluarea sistemelor instituite în condiții reale

Pentru a asigura un nivel ridicat de protecție a minorilor, Arcom va evalua soluțiile tehnice de verificare a vârstei de la caz la caz, odată puse în aplicare de către editori, și anume în mod concret. Deoarece anumite soluții pot fi configurate de serviciile vizate care difuzează conținut pornografic ele însele, este necesar să se efectueze o evaluare în condiții reale de funcționare.

Serviciile vizate care difuzează conținut pornografic sunt necesare pentru a se asigura că soluțiile puse în aplicare sunt în mod sistematic în măsură să îndeplinească cerințele cadrului prin adaptarea, după caz, a principiilor și a parametrilor lor de funcționare.

Ratele de eroare, eludarea și riscurile de atac

Auditul tehnic se concentrează pe evaluarea, în general, a conformității soluției de verificare a vârstei cu legea și cu prezentul cadru în ansamblul său.

În acest sens, acesta evaluează în special:

capacitatea soluției tehnice de a distinge utilizatorii minori;
absența prejudecăților discriminatorii;
rezistența la practicile potențiale de eludare (deepfake, de exemplu) și la riscurile de atac (17).

Independența furnizorului de audit

Pentru a nu submina credibilitatea auditului, auditorul ar trebui să aibă expertiză și experiență dovedite și să fie independent de ambele companii care oferă soluții de verificare a vârstei și serviciile vizate care difuzează conținut pornografic care utilizează soluția/soluțiile tehnice menționate anterior.

Într-o versiune ulterioară a acestui cadru, Arcom poate specifica condițiile în care auditurile trebuie efectuate și puse la dispoziția publicului.

În stadiul actual și în așteptarea unor clarificări suplimentare din partea ARCOM, companiile sunt încurajate să efectueze audituri tehnice ale sistemelor lor de verificare a vârstei, inițial în termen de șase luni de la publicarea acestui cadru și cel puțin în fiecare an. Serviciile vizate care difuzează conținut pornografic sunt, de asemenea, încurajate să își publice raportul de audit pe o pagină ușor accesibilă a interfeței lor online și într-un format ușor de înțeles din motive de transparență, în special în ceea ce privește utilizatorii.

- (1) Arcom, Vizitele minorilor pe site-urile „pentru adulți” (pe baza datelor furnizate de Médiamétrie) publicate la 25 mai 2023;
- (2) Domnul Arzano, C. Rozier, Alice au pays du porno (Alice în țara porno): Ados: leurs nouveaux imaginaires sexuels (Adolescenții: noua lor imaginație sexuală) Ramsay, 2005.
- (3) A se vedea: <https://www.csa.fr/Informer/Toutes-les-actualites/Actualites/Quelles-solutions-pour-protéger-votre-enfant-des-images-a-caractere-pornographique-sur-internet>; și B. Smaniotto (cercetător în psihopatologie și psihologie clinică), „Pornografia: ce impact are asupra sexualității adolescenților? ”, Conversația, 28 august 2023: <https://theconversation.com/pornographie-quels-impacts-sur-la-sexualite-adolescente-207142>.
- (4) Curtea de Casație, Secția penală, 23 februarie 2000, 99-83.928,
- (5) <https://www.ohchr.org/fr/documents/general-comments-and-recommendations/general-comment-no-25-2021-childrens-rights-relation>
- (6) CNIL, Deliberarea nr. 069/2021 din 3 iunie 2021 privind un aviz referitor la un proiect de decret privind normele de punere în aplicare referitoare la măsurile de protecție a minorilor împotriva accesului la site-urile care difuzează conținut pornografic (a se vedea: <https://www.legifrance.gouv.fr/cnil/id/CNILTEXT000044183781>).
- (7) A se vedea: <https://www.cnil.fr/fr/la-cnil-publie-8-recommandations-pour-renforcer-la-protection-des-mineurs-en-ligne>
- (8) A se vedea:
- (9) A se vedea: <https://linc.cnil.fr/demonstrateur-du-mecanisme-de-verification-de-lage-respectueux-de-la-vie-privee>
- (10) Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date.
- (11) A se vedea comunicatul de presă al CNIL din 21 februarie 2023: <https://www.cnil.fr/fr/controle-de-lage-pour-lacces-aux-sites-pornographiques>
- (12) CSA, Avizul nr. 2021-11 din 23 iunie 2021 referitor la proiectul de decret privind normele de punere în aplicare referitoare la măsurile de protecție a minorilor împotriva accesului la site-urile care difuzează conținut pornografic,
- (13) Destinat exclusiv adulților”.
- (14) Anteturile sunt informații returnate de serverul site-ului web către browserul utilizatorului în momentul unei solicitări.
- (15) <https://linc.cnil.fr/demonstrateur-du-mecanisme-de-verification-de-lage-respectueux-de-la-vie-privee>
- (16) <https://www.cnil.fr/fr/verification-de-lage-en-ligne-trouver-lequilibre-entre-protection-des-mineurs-et-respect-de-la-vie>
- (17) Evaluarea riscului de atac asupra unei soluții de verificare a vârstei este de a stabili dacă sistemul este susceptibil de a fi utilizat în mod abuziv în scopuri frauduloase.

Întocmit la 9 octombrie 2024.

Pentru Autoritatea de reglementare a comunicațiilor audiovizuale și digitale:
Președintele,
R.-O. Maistre